

Stelian STANCU

MICROECONOMIE

**Comportamentul agenților economici
în condiții
de certitudine, incertitudine și risc**

Teorie și aplicații

Ediția a doua

Colecția Cibernetică

**Editura ASE
București
2021**

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Copyright © 2021, Editura ASE

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate editurii.

Editura ASE

Piața Romană nr. 6, sector 1, București, România

cod 010374

www.ase.ro

www.editura.ase.ro

editura@ase.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

STANCU, STELIAN

Microeconomie : comportamentul agenților economici în condiții de certitudine, incertitudine și risc : teorie și aplicații / Stelian Stancu. – Ed. a doua. – București : Editura ASE, 2021

Conține bibliografie

ISBN 978-606-34-0396-5

330

Editura ASE

Redactor, tehnoredactor și copertă: Claudia-Marinela Dumitru

Autorul își asumă întreaga responsabilitate pentru ideile exprimate, pentru originalitatea materialului și pentru sursele bibliografice menționate.

*Copiilor și părinților mei - ca un arc peste timp,
în care „săgeata” este chiar autorul ...*

*Nu întotdeauna trebuie să întoarcem pagina,
uneori trebuie s-o rupem.*

*Dacă vrei să fii fericit o clipă, razbună-te,
dacă vrei să fii fericit o viață, iartă!*

Cuprins

Lista tabelelor	11
Lista figurilor	11
Despre autor	17
Cuvânt-înainte.....	19
Capitolul 1. Introducere în microeconomie.....	21
1.1 Încadrarea microeconomiei în contextul macroeconomic general	21
1.2 Tipuri de competiție pe piața produselor și serviciilor	23
1.3 Comportamentul individual al agenților economici în condiții de risc și incertitudine	25
Partea I. Teoria consumatorului	27
Capitolul 2. Preferințele consumatorului și restricția de buget	29
2.1 Preferințele consumatorului	29
2.1.1 Proprietăți ale relațiilor de preferință	30
2.1.2 Utilitatea consumatorului.....	34
2.2 Funcția de utilitate și indicatori ai utilității.....	37
2.2.1 Funcția de utilitate – definiție	37
2.2.2 Construirea funcției de utilitate	38
2.2.3 Estimarea funcției de utilitate și a parametrilor asociați.....	42
2.2.4 Forme ale funcției de utilitate	45
2.2.5 Indicatori ai utilității	47
2.3 Caracterizarea utilității așteptate, pentru cazul stochastic.....	53
2.3.1 Ipoteze ale utilității așteptate.....	53
2.3.2 Incertitudinea, informația și utilitatea	58
2.4 Tipuri de preferințe	62
2.5 Restricția de buget.....	70
2.6 Impactul taxelor și subsidiilor asupra restricției de buget.....	73

Capitolul 3. Alegeri optimale la nivelul consumatorului, pe piața produselor și serviciilor	79
3.1 Cererea necompensată și cererea compensată	79
3.1.1 Cererea necompensată	79
3.1.2 Cererea compensată	82
3.1.3 Legătura dintre cererea necompensată și cererea compensată	84
3.2 Alegeri optimale în funcție de tipul preferințelor (al bunurilor)	85
3.3 Indicatori ai cererii. Tipuri de bunuri în funcție de acești indicatori	92
3.4 Modele de alegere optimală pentru cazurile static și dinamic	104
Capitolul 4. Efectul de substituție și efectul de venit	127
4.1 Funcțiile de utilitate indirectă și de cheltuieli și proprietățile acestora	127
4.2 Efectul de substituție și efectul de venit de tip Slutsky	136
4.3 Efectul de substituție și efectul de venit de tip Hicks	145
4.4 Exemple de efect de substituție și efect de venit de tip Slutsky, în funcție de natura preferințelor. Legea cererii pentru un bun normal	148
4.5 Variația compensatorie (VC) și variația echivalentă de venit (VE)	153
4.6 Alegerea optimă între timpul pentru muncă și timpul liber la nivelul consumatorului (gospodăriei)	155
4.7 Surplusul consumatorului	158
Partea a II-a. Teoria producătorului	161
Capitolul 5. Funcții de producție	163
5.1 Definirea producției. Domeniul de producție	163
5.2 Proprietăți ale funcției de producție	167
5.3 Influența variației unui singur input	174
5.4 Influența variației simultane a mai multor factori	180
5.5 Substituibilitatea factorilor	187
5.6 Aplicații ale funcțiilor de producție cu revenire constantă la scală	193
5.7 Funcții de producție omogene și omotetice	201
5.8 Separabilitatea funcțiilor de producție	208
5.9 Funcții de producție multioutput	213

Capitolul 6. Funcții de cost	217
6.1 Definiția funcției de cost	217
6.2 Proprietăți ale funcției de cost	218
6.3 Costuri pe termen lung și scurt.....	223
6.3.1 Costuri pe termen lung.....	224
6.3.2 Costuri pe termen scurt	228
6.4 Implicații ale multiplicării prețurilor factorilor și volumul outputului, asupra vectorului de resurse și costului atras	240
6.4.1 Influența multiplicării prețurilor factorilor asupra vectorului de resurse r	240
6.4.2 Influența multiplicării prețurilor factorilor asupra costului de producție	243
6.4.3 Influența schimbării nivelului outputului asupra vectorului de resurse r	246
6.4.4 Influența schimbării nivelului outputului asupra costului de producție.....	249
6.5 Separabilitatea funcției de cost.....	251
6.6 Problema minimizării costului. Analiza formală	253
6.6.1 Minimizarea costului pe termen lung.....	253
6.6.2 Minimizarea costului pe termen scurt	260
6.7 Minimizarea costului la o firmă cu mai multe subunități	265
6.8 Funcții de cost multioutput și combinarea producției.....	268
Capitolul 7. Profitul și surplusul firmei	271
7.1 Definiția funcției de profit.....	271
7.2 Caracterizarea funcției de profit, pentru o firmă în competiție perfectă.....	274
7.2.1 Proprietăți ale funcției de profit	274
7.2.2 Analiza statică comparată	278
7.2.3 Analiza în dinamică. Determinarea valorii prezente a firmei	279
7.3 Maximizarea profitului pe termen scurt	280
7.4 Maximizarea profitului pe termen lung	284
7.5 Surplusul firmei	288
7.6 Alte tipuri de probleme de optim la nivel de firmă.....	297
7.6.1 Maximizarea cifrei de afaceri	297
7.6.2 Minimizarea costului total	299
7.6.3 Maximizarea valorii acțiunilor.....	300

7.6.4 Maximizarea valorii prezente	302
7.6.5 Maximizarea valorii dividendelor.....	303
7.6.5.1 Maximizarea ratei distribuirii dividendelor.....	303
7.6.5.2 Maximizarea dividendului pe acțiune	304

**Partea a III-a. Competiția pe piață și comportamentul agenților economici
în condiții de competiție perfectă305**

**Capitolul 8. Existența echilibrului economic și comportamentul firmei
în condiții de competiție perfectă pe piața
produselor și serviciilor.....307**

8.1 Concurența perfectă: caracterizare, posibilități de intrare pe piață	307
8.2 Existența și unicitatea echilibrului pe piața unui anumit produs sau serviciu	311
8.3 Prețul de echilibru pe termen scurt. Analiza stabilității echilibrului pe piața unui anumit produs sau serviciu	318
8.3.1 Prețul de echilibru pe termen scurt.....	318
8.3.2 Analiza stabilității echilibrului pe piața unui anumit produs sau serviciu.....	320

Bibliografie331

Anexă. Condițiile Kuhn-Tucker.....337